

Úniky zvířat a volné pobíhání psů

Únik zvířete lze vykládat tak, že „se jedná o vzdálení se zvířete ze sféry ovladatelnosti zvířete jeho chovatelem, kdy chovatel není schopen své zvíře ovládat a určovat jeho chování. Je věcí chovatele, jak zabezpečí, aby zvíře neuniklo. V případě úniku zvířete není chovatel přítomen v blízkosti zvířete. Zvíře není pod kontrolou nebo dohledem chovatele. V důsledku úniku se zvíře stává zvířetem toulavým, kterým se podle zákona na ochranu zvířat rozumí zvíře v lidské péči, které není pod trvalou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a které se pohybuje volně mimo své ustájení, výběhové prostory nebo mimo domácnost svého chovatele“ (vyjádření Ministerstva zemědělství ze dne 04.01.2010, č.j. 231/2010-17210). V tomto případě hrozí riziko způsobení škody na zdraví nebo na majetku. Výše uvedené jednání chovatele je možné kvalifikovat jako přestupek/správní delikt dle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat proti týrání“), konkrétně např. § 27 odst. 2 písm. f, § 27 odst. 3 písm. e), § 27a odst. 3 písm. d) a § 27a odst. 4 písm. e), a lze za něj uložit pokutu do 50.000 Kč. Příslušným k projednání přestupku/správního deliktu je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Toulaví psi (zvířata) - odchyt

Podle § 3 písm. h) zákona na ochranu zvířat proti týrání je toulavým zvířetem zvíře v lidské péči, které není pod trvalou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a které se pohybuje volně mimo své ustájení, výběhové prostory nebo mimo domácnost svého chovatele. V případě toulavých a opuštěných zvířat, k nimž se nehlásí žádný majitel, může obec (podle § 13b odst. 1 písm. c) zákona na ochranu zvířat proti týrání) provést jejich odchyt, který reálně provádí na žádost obce osoba odborně způsobilá k výkonu této odborné veterinární činnosti podle § 59 a § 59a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, nebo osoba, již byl povolen výkon veterinární asanační činnosti (§ 39 a násl. veterinárního zákona). Odchyt může provést i strážník městské policie, příp. jiná osoba, jsou-li k tomuto zákroku odborně proškoleni (§ 42 odst. 2 veterinárního zákona).

Nález psa (zvířete) se obecně řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Dle § 1058 tohoto zákona je v případě nalezeného zvířete, u kterého je zjevné, že mělo vlastníka, nálezce povinen oznámit tuto skutečnost obci, nelze-li určit, komu zvíře patří. Osoba, která zvíře opatruje, je povinna o něj pečovat jako řádný hospodář do doby, než se zvířete ujme vlastník. Pokud se do dvou měsíců od vyhlášení nálezce o zvíře nikdo nepřihlásí, jeho vlastníkem se stává dle § 1059 občanského zákoníku nálezce. Nálezce přitom může prohlásit obci, že se vlastníkem zvířete stát nechce. Poté obec může umístit zvíře do útulku. Náklady ve výše uvedených případech, není-li vlastník znám, hradí obec, ve které byl pes nalezen.

Pokud je znám vlastník zvířete (chovatel), odchycené zvíře je mu vydáno a je povinen náklady na odchyt zvířete a dočasnou péči o ně nahradit osobě, která tyto náklady vynaložila (§ 42 odst. 3 a 4 veterinárního zákona).

Volné pobíhání psů

Od úniku zvířete je třeba odlišit situaci, kdy pes pobíhá vedle svého majitele (zvíře je ve sféře ovladatelnosti jeho chovatelem), ačkoliv ten by ho měl mít podle obecně

závazné vyhlášky obce zajištěného (např. na vodítku, náhubkem ap.). Obec může na základě ustanovení § 24 odst. 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání upravit obecně závaznou vyhláškou pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů. Obecně závazná vyhláška obce smí upravovat pouze, zda a na kterých místech musí být pes veden na vodítku, příp. opatřen náhubkem, a musí vymezit prostory pro volné pobíhání psů. Pokud má obec takovou vyhlášku, její porušení je přestupkem dle § 27 odst. 1 písm. q) zákona na ochranu zvířat proti týrání nebo správním deliktem dle § 27a odst. 1 písm. n) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Dříve mohla obec vydávat obecně závaznou vyhlášku k úpravě volného pobíhání psů dle zák. č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Vyhlášky, které byly vydány dle tohoto zákona, jsou stále platné a jejich porušení může být kvalifikováno jako přestupek na úseku státní správy a územní samosprávy ve smyslu § 46 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Přestupky dle § 27 odst. 1 písm. q) zákona na ochranu zvířat proti týrání, přestupky dle § 46 odst. 2 přestupkového zákona a správní delikty dle § 27a odst. 1 písm. n) zákona na ochranu zvířat proti týrání projednává obec.

Zdroje:

- Volné pobíhání psů; Svaz měst a obcí ČR, Dědina, Matěj; 18.06.2012
- Vyjádření k problematice postihu za únik zvířete v zájmovém chovu a nevedení psa na vodítku po novele zákona na ochranu zvířat proti týrání provedené zákonem č. 291/2009 Sb.; Ministerstvo zemědělství, č.j. 231/2010-17210; 04.01.2010